

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/121/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014201320
Dátum vydania rozhodnutia:	14.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5014201320.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa V. Z., bytom F., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaniach navrhovateľa a odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. januára 2015, č. k. 24Sd/311/2014-26, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie navrhovateľa o d m i e t a.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o odvolaní odporkyne rozsudok Krajského súdu v Žiline z 27. januára 2015, č. k. 24Sd/311/2014-26, p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne číslo XY zo dňa 24. októbra 2014 a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Súčasne navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa podľa § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) a podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok z dôvodu, že navrhovateľovi bol rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, útvaru sociálneho zabezpečenia (ďalej len „GR ZVJS“) priznaný od 01. februára 2007 výsluhový dôchodok podľa § 38 v spojení s § 128 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) v sume úhrnu starobného dôchodku vypočítaného podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. a prídavku k starobnému dôchodku.

Krajský súd dospel k záveru, že pokiaľ odporkyňa nehodnotila navrhovateľovi celú dobu zamestnania v

tzv. „civilnom sektore“ nepostupovala správne. Z rozhodnutia GR ZVJS z 12.02.2007 nevyplyva, že by navrhovateľovi boli na posúdenie nároku na výsluhový dôchodok zhodnotené aj doby „civilného“ zamestnania, ale len skutočnosť, že výška starobného dôchodku bola určená podľa prechodného ustanovenia § 128 zákona č. 328/2002 Z.z., podľa ktorého výška dôchodkovej dávky nesmie byť nižšia než podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2002 a preto bola suma výsluhového dôchodku navrhovateľa určená

vo výške starobného dôchodku vypočítanej podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. spolu s prídavkom k starobnému dôchodku. Z toho dôvodu rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na opätovné rozhodnutie o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok.

Rozsudok krajského súdu napadli navrhovateľ i odporkyňa včas podaným odvolaním.

Navrhovateľ namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci a že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný. Podľa jeho názoru súd prvého stupňa nevyvrátil tvrdenia odporkyne, že rozhodnutím sa dá žiadosť o starobný dôchodok zákonným spôsobom zamietnuť a rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za neúčinné, keďže súd síce zrušil rozhodnutie odporkyne, ale umožnil voči nemu podať odvolanie.

Odporkyňa v odvolaní namietala, že navrhovateľovi bol výsluhový dôchodok priznaný vo výške starobného dôchodku spolu s prídavkom k starobnému dôchodku a pre určenie sumy starobného dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená celá preukázaná doba, teda aj doba vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia (poistenia). Priznaním starobného dôchodku odporkyňou by došlo k dvojitému hodnoteniu obdobia poistenia, ako aj vymeriavacích základov, čo právna úprava nedovoľuje. Odporkyňa trvala aj na svojom názore, že o zvýšení už priznaného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získaného po vzniku nároku na dôchodok je príslušný orgán, ktorý výsluhový dôchodok vypláca, pričom poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24.11.2011, sp. zn. 9So/129/2010. Z toho dôvodu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie odporkyne číslo XY z 24. októbra 2014 ako vecne správne potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“).

V zmysle § 492 ods. 1 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (pred 01. júlom 2016), sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporkyne bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je potrebné odmietnuť a odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Právo podať odvolanie prislúcha len tomu účastníkovi konania, ktorému rozsudkom súdu prvého stupňa nebolo vyhovené v celom rozsahu. Napadnutým rozsudkom z 27. januára 2015, č. k. 24Sd/311/2014-36, krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie, teda vyhovel návrhu navrhovateľa na jeho zrušenie v plnom rozsahu

Odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na ustanovenie § 202 ods. 4 O.s.p., podľa ktorého odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Keďže v konaní pred krajským súdom ako súdom prvého stupňa bol navrhovateľ úspešný, nie je osobou oprávnenou podať odvolanie, preto odvolací súd podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. odvolanie podané navrhovateľom odmietol.

Je nepochybné, že navrhovateľ ako príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže („policajt“) vykonával

službu v služobnom pomere od 01.06.1974 do 31.01.2007. Ako doba výkonu služby mu podľa potvrdenia GR ZVJS z 28.08.2014 bola zhodnotená doba služby v rozsahu 33 rokov a 39 dní - doba základnej vojenskej služby od 03.07.1972 do 30.11.1972 a doba služobného pomeru od 01.06.1974 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií
a od 01.01.2000 do 31.01.2007 v III. pracovnej kategórii.

Podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 132 ods.1 písm. a/ v spojení s § 129 zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

V zmysle § 14 ods. 4 zákona č.100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129), t.j. aj príslušníkov zborov nápravnej výchovy (neskôr Zboru väzenskej a justičnej stráže), zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., keďže vek 55 rokov nedovršíl pred dňom 01.07.2002, počnúc ktorým sa ustanovenie § 132 tohto zákona na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužije.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. i § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Keďže navrhovateľ do 31.12.1999 vykonával službu zaradenú do I. kategórie funkcií viac ako 20 rokov, v súlade s § 175 zákona č. 100/1988 Zb. a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. mu zostal zachovaný nárok na starobný dôchodok dovŕšením veku 55 rokov.

Navrhovateľ sa narodil XY. Dôchodkový vek 55 rokov podľa § 65 ods. 2 v spojení s § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 175 zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšil dňom XY.

Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 01. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 01. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Nebolo sporné, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z., teda že obdobie výkonu služby získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ bol v dobe od 01.09.1967

do 30.05.1970 v učňovskom pomere a následne od 01.06.1970 do 31.05.1974 bol zamestnaný v ZŤS Martin.

Pokiaľ odporkyňa navrhovateľovi nehodnotila dobu ďalšieho štúdia a doby zamestnania v tzv. „civilnom sektore“, lebo podľa jej názoru tieto doby boli navrhovateľovi zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok, taký záver nie je ničím podložený.

Z potvrdenia GR ZVJS číslo: GR ZVJS-13888/33-14 z 28.08.2014 totiž nevyplyva, že by navrhovateľovi boli na posúdenie nároku na výsluhový dôchodok zhodnotené aj doby civilného zamestnania. Vyplyva z neho len to, že výsledná suma výsluhového dôchodku nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku.

Navrhovateľovi bol od 01. februára 2007 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z., keďže splnil podmienku trvania služobného pomeru najmenej 15 rokov (§ 38 ods. 1 uvedeného zákona).

Spôsob výpočtu sumy výsluhového dôchodku policajta je upravený v § 39 ods.1 zákona č. 328/2002 Z.z.

V zmysle § 128 zákona č. 328/2002 Z.z. suma výsluhového dôchodku policajta, na ktorý vznikne nárok v období po účinnosti tohto zákona do 31. decembra 2010, nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku, na ktorý by vznikol nárok v tomto období podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona v sume určenej podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona.

Podľa potvrdenia GR ZVJS z č. GR ZVJS-13888/33-14 z 28.08.2014 na účely výsluhového zabezpečenia boli navrhovateľovi ako doba trvania služobného pomeru zhodnotené doby od 03.07.1972 do 30.11.1972 a od 01.06.1974 do 31.01.2007, teda v trvaní viac ako 33 rokov.

Keďže výška výsluhového dôchodku, vypočítaná podľa § 39 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. bola nižšia ako úhrn sumy starobného dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 100/1988 Zb.) a sumy prídavku k starobnému dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 73/1998 Z.z.), v súlade s § 128 zákona č. 328/2002 Z.z. mu výsluhový dôchodok bol priznaný v sume uvedeného úhrnu starobného dôchodku a prídavku k dôchodku.

Z ustanovení § 38, § 39 a § 128 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok (trvanie služobného pomeru v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok) a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku.

Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľovi rozhodnutím GR ZVJS nebol priznaný starobný dôchodok. Bol mu priznaný výsluhový dôchodok; iba výška výsluhového dôchodku bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku podľa skorších predpisov (zákona č. 100/1988 Zb.). Navrhovateľ pritom dôchodkový vek dovŕšil až XY, teda za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého treba vypočítať výšku starobného dôchodku.

Z obsahu administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ získal dobu civilného zamestnania (učňovská doba + zamestnanie) v období od 01.09.1967 do 31.05.1974, s výnimkou doby základnej vojenskej služby.

Ak teda odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok z dôvodu, že výsluhový dôchodok mu bol priznaný vo výške starobného dôchodku vypočítanej podľa zákona č. 100/1988 Zb. spolu s prídavkom starobného dôchodku a pre určenie sumy starobného dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená celá preukázaná doba, nepostupovala v súlade so zákonom.

Odvolací súd považuje za nesprávny aj názor odporkyne, že o zvýšení už priznaného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získaného po vzniku nároku na dôchodok je príslušný orgán, ktorý výsluhový dôchodok vypláca, ktorý oprela o právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24.11.2011, sp. zn. 9So/129/2010. Uvedené rozhodnutie sa týkalo nároku na starobný dôchodok dôchodcu, ktorý splnil všetky podmienky nároku na túto dávku (teda aj dovŕšenie veku) podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. pred 01.07.2002.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd považoval rozhodnutia odporkyne za nesúladné so zákonom a preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok znova, pričom je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešný navrhovateľ žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a odporkyňa bola v odvolacom konaní neúspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.